

EAEEn emakumeek gizonezkoek baino 7.552 euro gutxiago irabazten dituzte urtean (%24,29) eta Nafarroan 8.164 euro gutxiago (%28,41)

ELAk 32 neurri aurkezten ditu soldata arrakalaren aurka

2018/04/16

ELA
EUSKAL SINDIKATUA

SOLDATA ARRAKALA GAINDITZEKO ALDARRIKAPENAK EUSKO JAURLARITZARI

Emakume eta gizonezkoan arteako soldata arrakalaren datuak oso larriak dira Hego Euskal Herrian. EAEn emakumeek gizonezkoek baino 7.552 euro gutxiago irabazten dituzte urtean (%24,29) eta Nafarroan 8.164 euro gutxiago (%28,41).

Soldata desberdintasun hau arazo politiko larria da. Oinarrian sistema kapitalista eta heteropatriarkalaren antolakuntza bera eta lanen banaketa injustua daude. Ezinbestekoa da, beraz, oinarrian dauden arazoei heltzeko urratsak ematea.

Azken aldian asko hitz egin da soldata arrakalari buruz. Hau ez da albiste txarra, berez, beti ere arazoa ez bada despolitizatzen eta eztabaidaren azalean geratzen. Hauxe da, hain zuzen ere, EAeko Legebiltzarrean adostasunez onartu zen 1/2018 legez besteko proposamenak egin zuena. Proposamen honek ez zien inolaz ere heltzen soldata arrakalaren oinarrian dauden egiturazko arazoei, eta jasotzen zituen konpromisoak hutsalak ziren.

Akordio honetan oinarrituta, Lan eta Justizia sailak bilera proposamena egin zigun ELA, LAB, CCOO, UGT eta Confebaski otsailaren 21ean. Bigarren bilera martxoaren 20an izan zen eta hirugarrena apirilaren 19rako dago deituta.

ELAk azaldu zuen zergatik ez duen parte hartuko bilera hauetan. Funtsean, gai honetan gobernuak duen erantzukizuna lausotu eta eragile sozialengan jarri zen ardurara, gobernuak gai honetan egin beharreko plana elkarrizketa sozialeko eremu batetara bideratuz. Diseinu honetan Confebaski ematen zaio soldata arrakalaren aurkako neurriei muga jartzeko erabateko ahalmena, patronala denean, hain zuzen, arrakala bultzatzen ari den eragile nagusietakoa. Gainera, Legebiltzarreko akordioan ez dago inolako aipamenik emakumeek jasaten duten prekarietateari, ez eta azken urteetan gastu sozialean egon diren murrizketei ere.

Dena dela, ELAk adierazi zuen prest dagoela bere proposamenak mahai gainean jarri eta Eusko Jaurlaritzarekin partekatzeke, beti ere arazoaren dimentsioa behar bezala finkatzen bada.

Martxoaren 8aren ondoren, soldata arrakalaren auziak beste tamaina bat hartu du. Enplegutik haratago zihoan greba izanagatik ere, soldata diskriminazioa eta enpleguaren prekarietatea arrazoi garrantzitsuak izan ziren milaka eta milaka emakumek planto egiteko. Ezinbestekoa da soldata arrakalak agenda politikoetan lehentasuna hartzea, diskurtso eta intentzio adierazpenez gain, politika publiko eta neurri eraginkorrak beharrezkoak baitira emakume eta gizonen arteko egiturazko desberdintasunein aurre egiteko.

beharrezkoak baitira emakume eta gizonen arteko egiturazko desberdintasunei aurre egiteko.

Eusko Jaurlaritzak grebaren helburuekin bat zetorrela esan zuen, nahiz eta greba bera ez babestu. Aukera dauka hori egiaztatzeko, borondate politiko kontua da. Nahi izanez gero, asko egin dezake soldata arrakalaren aurka.

ELAk ondorengo aldarrikapenak luzatzen dizkio:

1.- AURREKONTUAK ETA GAINONTZEKO POLITIKAK

1.1.- Ikuspegi feministarekin egindako aurrekontu parte hartzaileak eta politika publikoak.

1.2.- Azken urteotako aurrekontu eta zerga politika neoliberaleri buelta eman. Gastu sozialean (osasunean, hezkuntzan...) izan diren murrizketak atzera bota eta Europako batez besteko ongizate mailara iristeko inbertsio publikoa handitu.

2.- BERDINTASUN POLITIKAK

2.1.- Berdintasun politiketan azken urteetan egin diren murrizketetan atzera egin Europako batez besteko mailara iritsi.

2.2.- Emakunderen izaera aldatzea.

Gobernuaren politikak emakumeei eragiten dieten eskubideen urraketak objetibotasunez aztertzeko autonomia politikoa izan behar du Emakundek. Horregatik, Legebiltzarraren menpe egon beharko litzateke, egun daukan izaera aldatuta.

2.3.- Administrazioarekin kontraturen bat lortu nahi duten enpresek berdintasun politikak betetzen dituztela bermatzeko ziurtagiri bat sortzea, besteak beste ondorengo irizpideak kontutan hartuta: berdintasun plana adostuta izatea sindikatuarekin, soldata arrakalarik ez izatea, hautaketa eta promozio bideak berdintasuna bermatzea, kontziliazio eta malgutasun neurri nahikoak izatea emakumeen bizitza profesionala ez kaltetzeko...

2.4.- Lantokietan emakumeek pairatzen dituzten jazarpen sexista edo sexuagatiko jazarpen egoerei aurre egiteko beharrezkoak diren bitartekoak jartzea.

Badakigu indarkeria sexista bizitzaren esparru guztietan gertatzen dela, lan munduan ere, nahiz eta patronalak arazoa existitzen denik ere ez onartu.

3.- ENPLEGUA

3.1.- Kalitatezko enpleguaren aldeko politikak eta bereziki emakumeen sektore prekarioetara zuzendutako neurriak.

3.2.- Lan Ikuskaritzak helburu honi lehentasuna eman behar dio eta legea betetzen ez duten enpresei zigor eredugarriak jarri.

Soldata arrakalaren aurkako plana zehaztuz eta horretarako baliabide nahikoa jarritz.

Prekarietate egoeran dauden emakumeei iruzurrean egindako kontratuak ikuskatuz.

250 langiletik gorako enpresetan langileen ordezkariekin negoziatutako berdintasun planak exijituz (diagnostiko oso batetik abiatuta, neurri eraginkorrak jaso eta hitzarmen kolektiboen balio berbera izango dutenak).

3.3.- Lanaldiaren murrizketa bultzatu.

3.4.- Feminizatutako sektoreetan kalitatezko enplegua sortzeko inbertsio publikoa bideratzea, sozialki eta ingurumen ikuspegitik jasangarriak diren sektoreak lehenetsiz.

3.5.- Administrazioetako azpikontratetean emakumeak gehiengoa dira sektore askotan. Izan ere, emakumeek betetzen dituzten lanpostuei balio gutxiago ematen zaie oraindik orain eta errazago pribatizatu eta kanporatzen dira.

Esparru hauetan emakumeen soldata diskriminazioarekin bukatzeko ondorengo neurriak eskatzen ditugu:

1. Soldata baxuagorik ez onartu, eta edozein kasutan 1.200 euro bermatu.
2. Administrazioetan indarrean dagoen 35 orduko lan astea bermatu.
3. Lanpostuen bermearekin egindako errebertsio prozesuak edo hori posible ez denean, lan baldintzak berdindu edo ekiparatzeko prozesuak.
4. Gizonezkoek bete ohi dituzten lanbideekin konparagarriak diren lanetan pareko lan baldintzak bermatu, horretarako beharrezkoa den finantziazioa bideratuz. Konparazio hau egiterik ez dagoen eremuetan, feminizatutako eremuetan %25eko soldata igoera finantziatu.
5. Lanaldi partzialak mugatu edo osatu, lanaldi osoen alde eginez.

6. Lanaldi partzialetarako dauden enpresei bideratutako dirulaguntzak bertan behera utzi.
7. 2013.ean ELAk aurkeztutako HELren edukiak aplikatu: azpikontratetako langileen subrogazioa bermatu, hemengo hitzarmenen aplikazioa exijitu eta hau betetzen ez duten enpresak zigortu.

4.- ADMINISTRAZIOKO LANGILEAK

4.1.- Sektore ezberdinetan negoziazio kolektiboa aktibatu eta emakumeen soldata arrakalak gaintzeko neurriak hartu (soldata igoerak, kategorien berrikusketa, lanaldia...).

4.2.- Berdintasun plan errealak onartu. Diagnostiko osoa abiapuntu bezala dutenak, langileen ordezkariekin negoziatuta daudenak eta neurri eta eduki nahikoa dutenak.

4.3.- Urteetan lanean aritu diren behin-behineko langileen lanpostuak kontsolidatzeko prozesuak abian jarri.

4.4.- Zerbitzu publikoen pribatizazio eta azpikontratazioa prozesuak gelditzea.

4.5.- Haurdun dauden edo amatasun bajaran dauden emakumeak kontratatzeke aukera bermatu. Atzera eraginez, epe horietan lan egiterik izan ez duten emakumeei aintzinasuna bermatu.

4.6.- Promozio bideak berrikusi, bereziki lanorduz kanpoko formazioari balioa kenduz.

4.7.- Kontziliatorako neurri egokiak zaintzaren erantzukidetasuna lortzeko, gizon eta emakumeentzat.

1. Aitatasun baimenak emakumeenei parekatu, pertsonalak eta ezin direnak besterendu. Neurri hau administrazioko langile guztientzat izan beharko litzateke.
2. Ordutegi malguak egon daitezela bermatu, hori posible den zerbitzu guztietan. Lanaldi murrizketak eta eszedentziak borondatezkoak izateko baldintzak sortu.

5.- ZAINZARAKO ZERBITZU PUBLIKOAK

5.1.- Mendekotasun egoeran dauden pertsonen zaintzarako eskubidea aitortu eta bermatu, zaintzarako zerbitzu publiko kalitatezko, doako eta unibertsalen bidez.

5.2.- Azken urteetan izan diren murrizketetan atzera egin eta Europako batzbesteko gastuaren pare jarri.

5.3.- 0-3 urte arteko umeen hezkuntzan doakotasuna bermatu, beharrezkoak diren plaza publiko guztiak bermatuz .

6.-BABES SOZIALEKO SISTEMA PUBLIKO ETA KALITATEZKO BATEN ALDEKO HERRITAR LEGEGINTZA EKIMENAREN EDUKIAK

Euskal Herriko Eskubide Sozialen Kartak HLE bat aurkeztu du babes sozialeko sistema publiko eta kalitatezko baten alde. Bere edukiak ondorengoak lirateke, laburbilduz:

- DSBEren kopurua igo (oinarria lanbide arteko gutxieneko soldataren 100%).
- DSBE jasotzeko baldintzen inguruko bestelako hobekuntzak: kopuruaren eguneratzea, adina, errolda, familia unitatea...
- Gizarte Larrialdietarako Laguntza (GLL) eskubide subjektibo bihurtu.
- Etxebizitza eskubidea bermatu.